

Tom Clancy

VADÁSZAT A VÖRÖS OKTÓBERRE

Fordította
Barkóczy András, et al.

TOM CLANCY

**VADÁSZAT
A
VÖRÖS OKTÓBERRE**

Eredeti cím:
THE HUNT FOR RED OCTOBER

© 1984 Jack Ryan Enterprises
Published by permission from the Naval Institute Press, Annapolis,
Maryland, USA.
All rights reserved.

Vadászat a Vörös Októberre © Partvonal Könyvkiadó, 2019
Magyar fordítás © Barkóczi András, et. al

Minden jog fenntartva! Jelen kiadvány sem részben,
sem egészben nem másolható, nem sokszorosítható,
sem elektronikus, sem mechanikai eljárással. Bárminemű
felhasználása csak a kiadó írásos engedélyével történhet.

Partvonal Könyvkiadó, Budapest, 2019
www.partvonal.hu

Felelős kiadó a Partvonal Könyvkiadó ügyvezetője
Felelős szerkesztő: Korentsy Márta
Korrektor: Friedrich Zoltán
Borító: Tabák Miklós
Tördelés: Zsankó Adolfiná Sarolta
Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., Debrecen
Felelős vezető: György Géza elnök-vezérigazgató
ISBN 978-615-5783-44-9

AZ ELSŐ NAP

DECEMBER 3., PÉNTEK

A *Vörös Október*

Mariko Ramiusz, a szovjet haditengerészet első osztályú kapitánya a sarkvidéki viszonyoknak megfelelően volt öltözve, úgy, ahogy ez Poljarnijban, az Északi Flotta tengeralattjáró-bázisán szokásos: öt réteg gyapjú és viaszosvászon védte a hideg ellen. Egy piszkos vontatóhajó északnak lökte a tengeralattjáró orrát, a csatorna irányába. A dokk, ahol két végtelenül hosszú hónapig vesztegelt a *Vörös Október*, egyike volt azoknak a vízzel töltött betondobozoknak, amelyeket azért építettek, hogy a rakétahordozó tengeralattjáróknak védelmet nyújtsanak az időjárás viszontagságai ellen. A dokk szélén egy csapat tengerész és dokkmunkás figyelte a hajó indulását az oroszokra jellemző egykedvűséggel, minden integetés és biztatás nélkül.

– Motorokat bekapcsolni, lassan előre – adta ki a parancsot Ramiusz a mellette álló Kamarovnak. A vontatóhajó félrekanyarodott, és szabaddá tette az utat a tengeralattjáró előtt. Ramiusz hátrafordult, és egy pillantást vetett a kettős hajócsavar által kavart hullámokra. A vontatóhajó kapitánya búcsút intett, és Ramiusz is felemelte karját. A vontatóhajó feladata egyszerű volt, de ezt jól és gyorsan végrehajtotta. A *Vörös Október*, egy *Tájfún* osztályú

tengeralattjáró, már saját erőből haladt a Kolai-öbölből kivezető csatorna felé.

– Ott a *Purga*, kapitány – mondta Kamarov a jégtörőre mutatva, amelynek a nyílt tengerre kellett kísérenie őket. Ramiusz bólintott. Az a két óra, amíg a csatornán áthaladnak, inkább türelmet igényel, mint tengerészeti szakismereteket. Hideg északi szél fúj, olyan, amelyet a világnak csak ezen a részén lehet érezni. Az ős vége szokatlanul enyhe volt, alig havazott, pedig errefelé méterekben mérik a hó vastagságát. Egy héttel ezelőtt azonban vad hóvihár söpört végig a murmanszki partvidéken, és kisebb-nagyobb darabokat szaggatott le a sarkvidéki jéghegyekből. A jégtörő tehát nem csak díszkíséretet jelentett; a *Purga* feladata az volt, hogy megtisztítsa a tengeralattjáró útját azoktól a jégtömböktől, amelyek az éjszaka során a csatornába sodródtak. A szovjet haditengerészet legújabb típusú rakétahordozó tengeralattjáróját meg kellett védeni attól, hogy holmi kóbor jégdarabok kárt okozzanak benne.

Az élénk szél felkorbácsolta a tengerszoros vizét, és a hullámok átcaptak a hajó lekerekített orrán, végigsöpörtek a rakéták tárolására szolgáló lapos fedélzeten, megkerülve a feketén magasodó tornyot. A víz színén összefüggő réteget alkotott a hajókból kiszivárgó olaj, ami a hideg miatt nem párolgott el, és a sziklákon is körös-körül fekete nyomot hagyott, mintha egy mocskos óriás fürdőkádnak használt volna a szorost. Egész jó hasonlat, gondolta Ramiusz. A szovjet óriás nem sokat törődik azzal a szennyyel, amit maga után hagy. Ramiusz a part környéki halászhajókon ismerkedett meg a tengerrel, és tudta, hogy a tengerész csak a természettel való harmóniában végezheti munkáját.

– Sebességet egyharmadra növelni – mondta a kapitány, és Kamarov telefonon keresztül továbbította a parancsot.

A víz mozgása felerősödött, ahogy az *Október* a *Purga* nyomába szegődött. Kamarov sorhajóhadnagy a hajó navigátora volt, azelőtt az öböl bejáratának két oldalánál állomásozó hadihajók révkalauzaként teljesített szolgálatot. A két tiszt a háromszáz méterrel előttük haladó felfegyverzett jégtőrőre szegezte tekintetét. A *Purga* hátsó fedélzetén a legénység néhány tagja toporgott a hidegben. Az egyikről fehér köténye elárulta, hogy ő a hajószakács. Tanúi akartak lenni annak az eseménynek, amikor a *Vörös Október* először indul gyakorlatra, de különben is, a tengerészek számára minden érdekes, ami szolgálatuk egyhangúságába némi változatosságot hoz.

Máskor bosszantotta volna Ramiuszt, hogy kíséretet rendeltek a hajója mellé – hisz a csatorna széles és mély –, most azonban nem. A jég komoly veszélyt jelentett, és Ramiusz nem hagyhatta ezt figyelmen kívül.

– Nos, kapitány, ismét vízre szállunk, hogy teljesítsük a *rógyina* (haza) iránti kötelességünket – dugta be a fejét a feljáró nyílásán Ivan Jurjevics Putyin másodosztályú kapitány, szokása szerint engedélyt sem kérve, és a szárazföldiek esetlenségével felmászott a létrán. A parányi toronyhídfülkében már nélküle is alig fért el egymás mellett a kapitány, a navigátor és a tisztességtudóan hallgató őrszem. Putyin volt a hajó *zampolitja* (politikai tisztje), és folyton a *rógyinát* emlegette, ezt az orosz fülnek oly misztikusan csengő szót, amely a kommunista párt számára Vlagyimir Iljics Lenin nevével együtt az Istent helyettesíti.

– Igen, Ivan, így van – válaszolta Ramiusz, és a hangjában több lelkesedés volt, mint amit valójában érzett. – Két hétig leszünk vízen. Jó, hogy végre elhagyhatjuk a dokkot. A tengerészek a tengeren a helye, nem a kikötőben, a bürokrataék meg a sáros csizmájú munkások között. És fázni sem fogunk.

– Csak nem akarja azt mondani, hogy hideg van? – kérdezte Putyin hitetlenkedve.

Ramiusz újból megállapította, már vagy századszor, hogy Putyinnál tökéletesebb politikai tisztet nehéz lenne elképzelni. Nagyhangú volt, a humora otromba, és állandóan érezte a környezetével, hogy kivel van dolguk. Putyinnal, a politikai tisztek gyöngyével nem volt tanácsos tréfálni.

– Már hosszú ideje szolgálók tengeralattjárón, így megszoktam a kellemes hőmérsékletet és a szilárd talajt a lábam alatt – válaszolta Ramiusz, de Putyin nem értette meg a rejtett célzást. A politikai tiszt azért került ugyanis tengeralattjáróra, mert a rombolókon, ahol pályafutását kezdte, krónikus tengeribetegség kínozta – meg talán azért is, mert nem zavarta a bezártság tudata, ami sokak számára elviselhetetlenné teszi a tengeralattjárót.

– Hej, Marko Alekszandrovics, Gorkijban ilyenkor már nyílnak a virágok! – folytatta a beszélgetést Putyin.

– Milyen virág nyílik ilyenkor, politikai tiszt elvtárs? – kérdezte Ramiusz, miközben távcsövével a szorost vizsgálta. Délre járt az idő, a narancssárga fényben ragyogó nap alig emelkedett a horizont fölé, és a szoros sziklái bíborvörös árnyékot vetettek.

– Természetesen hóvirág – válaszolta Putyin hangosan hahotázva. – Ilyenkor kipirul a nők és a gyerekek arca, a lehelet felhőként gomolyog a levegőben, és a vodkának különleges zamata van. Sokért nem adnám, ha most Gorkijban lehetnék.

A fickónak inkább az Inturisztnál volna a helye, semmint a haditengerészetnél, gondolta magában a kapitány. Csakhogy Gorkij tiltott terület a külföldiek számára. Ramiusz már kétszer volt ott, és úgy találta, hogy Gorkij,

ütött-kopott házaival, piszkos utcáival és rosszul öltözött lakóival, nem sokban különbözik a többi szovjet várostól. Akárcsak a legtöbb orosz város, Gorkij is télen nyújtja a legelőnyösebb képet, mert a hó eltakarja a szemetet. Ramiuszt, aki félig litván volt, szebb helyhez kötötték gyermekkori emlékei, egy tengerparti faluhoz, ahol egész házsorok maradtak meg teljes épségben a Hanza-időkből.

Szokatlan dolog volt, hogy nem orosz létére egy szovjet hadihajón teljesít szolgálatot, sőt ő a parancsnok. Marko apja, Alekszandr Ramiusz annak idején különleges érdemeket szerzett a pártban, elszánt kommunista volt, a sztálini rendszer hűséges és megbízható kiszolgálója. Amikor a Szovjetunió 1940-ben megszállta Litvániát, idősb Ramiusz tevékenyen részt vett azoknak a politikusoknak, üzletembereknek, papoknak és egyéb megbízhatatlan elemeknek az összefogdosásában, akiktől az új rendszernek tartania kellett. Hogy ezeknek mi lett a sorsa, azt Moszkvában is legfeljebb csak sejtették. Amikor a németek egy év múlva megtámadták a Szovjetuniót, Alekszandr politikai komisszár lett a hadseregben, és Leningrád ostrománál hősiességét tanúsított. 1944-ben a 11. gárdahadsereg első egységével visszatért hazájába, és részt vett a véres bosszúhadjáratban azok ellen, akik együttműködtek a németekkel, vagy ennek gyanújába keveredtek. Marko apja tehát igazi szovjet hős volt, és Marko nagyon szégyellte, hogy a fia. Édesanyja egészségét a Leningrád ostroma alatt elszenvedett nélkülözések annyira aláásták, hogy meghalt Marko születésekor. A gyermekről apai nagyanyja gondoskodott Litvániában, miközben az apa a párt vilniusi Központi Bizottságában tevékenykedett, várva, hogy bekerüljön a moszkvai legfelső vezetésbe. A vágya teljesült,

beválasztották póttagnak a Politikai Bizottságba, ám ekkor egy szívroham végzett vele.

Marko azonban nem csak szégyellte magát. Apja érdemei lehetővé tették számára célja megvalósítását, ami egyfajta személyes bosszú volt a Szovjetunió, és Marko úgy gondolta, hogy ezzel meggyilkolt honfitársai ezreinek szolgálatát elégtételt.

– Márpedig ahová mi megyünk, Ivan Jurjevics, ott nagyon hideg lesz – válaszolta végül a politikai tiszt szavaira.

Putyin barátságosan megveregette a kapitány vállát. Vajon őszinte vagy tettetett volt ez a gesztus? Valószínűleg őszinte, gondolta Ramiusz, aki igyekezett mindig igazságos lenni, és meg volt győződve róla, hogy ebből az alacsony termetű, nagyhangú bugrisból nem haltak ki teljesen az emberi érzések.

– Miért van az, kapitány elvtárs, hogy maga mindig olyan boldog, amikor vízre száll, és elhagyja a *rógyina* partjait?

Ramiusz, akinek a szemén még mindig ott volt a távcső, elmosolyodott. – A tengerésznek egy hazája van, Ivan Jurjevics, de két felesége. Ön soha nem fogja ezt megérteni. Most én a második feleségemet látogatom meg, ezt a hideg, szívtelen asszonyt, akihez mégis teljes lelkemmel ragaszkodom. – Ramiusz itt szünetet tartott, és a mosoly eltűnt az arcáról, majd hozzátette: – Hiszen ő most az egyetlen feleségem.

Marko látta, hogy a válasz hatott Putyinra. A politikai tiszt ott volt, amikor a fényesre gyalult fenyőfa koporsó eltűnt a krematórium süllyesztőjében. Putyint megrendítette Natalja Bogdanova Ramiusz halála, de ezért sajátos módon azt az Istent tette felelőssé, akinek létét különben tagadta. Ramiusz viszont nem Istent okolta felesége haláláért, hanem az államot, és azt az értelmetlen tragédiát,

ami vele történt, bosszúért kiáltó, szörnyű bűnnek tekintette.

– Jégdarabok – szólalt meg az őrszem.

– A nyílt tengerről sodródhattak be a csatornába – mondta Kamarov –, de az is lehet, hogy a gleccser déli oldaláról olvadtak le. Könnyen ki tudjuk kerülni őket.

– Kapitány – harsant fel egy érces hang a hangszóróban –, üzenet a Flotta főhadiszállásáról.

– Olvassa be!

– „A hadgyakorlat körzetében ellenséges hajók nincsenek. Folytassa útját a parancsnak megfelelően. Aláírás: Korov, flottaparancsnok.”

– Vettem. – A hangszóró kikapcsolt. – Szóval nincsenek *amerikányecék* a közelben?

– Csak nem kételkedik a flottaparancsnok szavaiban? – okvetetlenkedett Putyin.

– Remélem, hogy a tájékoztatás megfelel a valóságnak – hangzott Ramiusz válasza, ami aligha nyerte el a politikai tiszt tetszését. – De gondoljon csak az indulás előtti eligazításra!

Putyin kelleetlenül toporogva hol egyik, hol másik lábára állt. Bizonyára fázik, gondolta Ramiusz.

– Azok a 688-as osztályú amerikai tengeralattjárók, a *Los Angelesek*! Emlékezzék csak, Ivan, mit mondott az egyik amerikai tiszt a hírszerzőnknek: arra is képesek, hogy becserkésszenek és meghágjanak egy bálnát, mielőtt észrevenné, hogy a közelben vannak. Kíváncsi lennék, hogy jutott a KGB ennek az információnak a birtokába. Bizonyára valami nyugati típusú, dekadens szépség volt a mi szovjet ügynökünk, hosszú szőke hajjal, kiálló csontokkal, mert az imperialisták az ilyen nőket szeretik – részletezte a kapitány nagy élvezettel. – Az amerikai tiszt meg azért hetven-

kedett, mert valami olyan dolgot szeretett volna művelni a hírszerzőnkkal, mint a tengeralattjáróik a bálnával. Persze részeg is lehetett. Mégis, óvakodnunk kell az amerikai *Los Angeles*ektől és az új brit *Trafalgar*októl. Komoly veszélyt jelentenek számunkra.

– Az amerikaiaknak jó haditechnikájuk van, kapitány elvtárs – mondta Putyin –, de nem valami legyőzhetetlen óriások. Nem kell a haditechnikájuktól félnünk. *Nása lúcsse* – tette hozzá. A mienk jobb.

Ramiusz bólintott, és arra gondolt, hogy a *zampolitok* azért igazán tudhatnának valamit azokról a hajókról, amelyek a párt megbízásából az ellenőrzésük alatt állnak.

– Nem mondták magának a Gorkij környéki parasztok, Ivan, hogy akkor is félnünk kell a farkastól, ha nem látjuk? De tényleg nincs ok az aggodalomra. Azt hiszem, ezzel a hajóval valóban meg tudjuk őket leckéztetni.

– Kapitány elvtárs, én azt jelentettem a politikai osztálynak, hogy a *Vörös Október* a legjobb kezekben van – veregette meg Putyin Ramiusz vállát.

Ramiusznak és Kamarovnak mosolyognia kellett ezen. Az anyád mindenségit, gondolta a kapitány, a beosztottaim előtt hangoztatod, hogy jelentéseket irkálsz rólam, és te minősíted a munkámat? Még egy gumicsónakot se tudnál egyedül elkormányozni. Sajnos, politikai tiszt elvtárs, sohasem fogod megtudni, hogy mennyire melléfogtál ezzel a véleményeddel. Igazán megérdemelnéd, hogy élve maradj, és hátralévő napjaidat a gulágon töltsd.

Időközben a tenger mozgása felerősödött, amit itt, a toronyban jobban lehetett érezni, mint a fedélzeten, így Putyin valami ürüggyel gyorsan távozott. Ramiusz sokatmondó pillantással nézett utána, Kamarov pedig egyetértően mosolygott. Ki nem mondott megvetésük a *zam-*

polit iránt már-már szovjetellenes összeesküvésnek számított.

A következő óra gyorsan eltelt. A nyílt tengerhez közeledve a hullámok egyre nagyobbak lettek, és a jégtörő nehézkesen bukdácsolva haladt közöttük. Ramiusz érdeklődéssel figyelte a kis hajó küszködését. Soha nem volt még jégtörőn, tengerésztiszti pályafutása során csak tengeralattjárókon teljesített szolgálatot. Ezek kényelmesebbek, de egyúttal veszélyesebbek is. Ramiusz azonban megszokta a veszélyt, és a tengeren töltött hosszú évek alatt sok hasznos tapasztalatra tett szert.

– Kapitány, bója a közelben – nyújtotta ki a karját Kamarov. A vörös fényel megvilágított bója ide-oda táncolt a hullámok tetején. Ramiusz a telefonkagyló után nyúlt.

– Vezérlőterem, mennyi a víz mélysége?

– Száz méter, kapitány.

– Sebességet kétharmadra növelni, irány tíz fokkal balra! – Ramiusz Kamarovhoz fordult: – Jelezze a *Purgának*, hogy irányt változtatunk, és ennek megfelelően térjen ki az utunkból.

Kamarov kezébe vette a parancsnoki híd alatt tartott kis villanólámpát. A *Vörös Október* csak lassan, fokozatosan tudott nagyobb sebességre kapcsolni, a harmincezer tonnás hajótest tehetetlensége ellenállt a motorok húzóerejének. A *Purga* jobbra fordult, hogy szabad utat biztosítson a tengeralattjárónak.

Ramiusz hátrafordulva egy pillantást vetett a szoros medrek sziklafalára. Évezredekkel ezelőtt vájták ki ezt a mélyedést kegyetlen következetességgel a hegyekből érkező gleccserek. Vajon hányszor nézett így vissza az U alakú öbölre az alatt a húsz év alatt, amelyet az Északi Flottánál

töltött? Ez most az utolsó alkalom. Soha többé nem tér vissza. Vajon hogy végződik a dolog? Ramiusz bevallotta magának, hogy nem nagyon érdekli. Talán igazak azok a történetek, amelyeket a nagyanyjától hallott Istenről és a túlvilágról. Szerette volna remélni, hogy igazak. Olyan jó lett volna hinni, hogy Natalja nem halt meg végleg. Akár-hogy is van, nincs többé visszaút. Az indulás előtti utolsó postával elment az a levél, amellyel minden hidat felégetett maga mögött.

– Kamarov, jelezze a *Purgának*: „Merülés 13.20-kor. Az OKTÓBERI FAGY fedőnevű hadgyakorlat a terveknek megfelelően kezdetét veszi. További kíséretre nincs szükségünk. Visszaérkezésünk is a terveknek megfelelően várható.” – Kamarov a villanólámpa billentyűjével továbbította az üzenetet. A *Purga* azonnal válaszolt, Ramiusz a fényjelekből olvasta a szöveget: „HA A BÁLNÁK FEL NEM FALNAK BENNETEKET. SOK SZERENCSEÁT!”

Ramiusz újra felemelte a telefonkagylót, és a rádiószobát kapcsolta. Meghagyta, hogy az előbbi üzenetet juttassák el Szeveromorszkba is, a Flotta főhadiszállására. Ezután a vezérlőtermet hívta.

– Mennyi a víz mélysége?

– Száznegyven méter, kapitány elvtárs.

– Merüléshez felkészülni! – adta ki a parancsot Ramiusz, az őrszemet pedig utasította, hogy hagyja el a tornyot. A fiú azonnal elindult lefelé. Biztosan örült, hogy lent megmelegedhet, de nem mulasztotta el, hogy még egy utolsó pillantást vessen a felhős égre. Egy tengeralattjáró indulása mindig izgalmas, de kissé szomorú dolog is.

– Vegye át odalenn az irányítást, Grigorij. – Kamarov bólintott, és magára hagyta a kapitányt. Ramiusz még egyszer végigpásztázta tekintetével a horizontot. Alig lehetett

látni a napot, az ég ólomszürke volt, a tenger pedig a tarajt vető hullámok kivételével fekete. Ramiusz úgy találta, hogy a világ, amelytől talán most búcsúzik, szebb arcot is ölthetett volna ebből az alkalomból.

Mielőtt leereszkedett, egy lánccal segítségével lezárta a torony nyílásfedelét, és megvizsgálta, hogy az automatikus szerkezet megfelelően működik-e. Először nyolcméternyit csúszott lefelé a torony belsejében, a nyomásálló testig, majd újabb kétméternyit, le a vezérlőterembe. Egy *micsman* (fedélzetmester) becsukta a második fedelet is, és lendületet véve addig tekerte a zárószerkezet korongját, amíg csak tudta.

– Minden rendben, Grigorij? – kérdezte Ramiusz.

– Minden lezárva – válaszolta a navigátor katonás hangon. – Valamennyi rendszer pontosan beállítva és ellenőrizve. A hajó merülésre kész.

A kapitány maga is megvizsgálta a mechanikai, az elektromos és a hidraulikus berendezések kijelzőit, majd bólintott. – Merülni! – adta ki a parancsot a periszkóphoz lépve. Vaszilij Borogyin, a *sztarpom* (első tiszt) átadta neki a helyét. Kamarov meghúzta a riasztójelző kallantyúját, és a bűgő hang az egész hajótestet betöltötte.

– Főballaszttartályokat vízzel megtölteni – rendelkezett Kamarov, szemmel tartva a legénység tagjait. Ramiusz figyelt ugyan, de nem tartotta szükségesnek, hogy maga is minden mozdulatot ellenőrizzen. Kamarov volt a legjobb fiatal tiszt, aki valaha is a parancsnoksága alatt szolgált, és tudta, hogy nyugodtan rábízhat mindent. Hallani lehetett a tartályok felső nyílásán kifelé áramló levegő hangját, amint víz tódult a helyére. Ez a folyamat hosszú ideig tartott, mert a tengeralattjárónak sok ilyen tartálya volt, és ezeket lemezekkel apró rekeszekre osztották. Ramiusz a perisz-

kóp lencsáját lefelé irányította, és a hajótestbe tóduló fekete vizet vizsgálta.

A *Vörös Október* volt Ramiusz eddigi hajói közül a legnagyobb és legjobban felszerelt, de akadt egy jelentős fogyatékosága is. Nagy teljesítményű motorjai voltak, és olyan új hajtóműrendszere, amely, remélte, bolondját járatja majd a szovjet és az amerikai tengeralattjárókkal egyaránt, ám a mélységét csak olyan lassan tudta változtatni, mint egy rokkant bálna. Lassan emelkedett fölfelé, és még lassabban merült lefelé.

– Milyen mélyen vagyunk? – lépett félre Ramiusz a készüléktől, meglehetősen hosszú vizsgálgódás után.

– Negyven méternél tartunk – válaszolta Kamarov.

– Száz méterig menjünk le – intézkedett Ramiusz, és szemügyre vette az embereit. Az első merülés még a tapasztalt tengerészeket is borzongásra készíti, és a legénységnek vagy a fele parasztfiú volt, akik egyenesen a kiképzőtáborból jöttek. A hajótest recsegett-ropogott a környező víztömeg nyomásától, amelyhez hozzá kellett idomulnia. Néhány fiatalember elsápadt, de igyekezett egyenesen állni a helyén.

A megfelelő mélységhez közeledve Kamarov előkészületeket tett a merülés megállítására. Ramiusz olyan büszkén nézte a rövid, határozott parancsokat osztogató hadnagyot, mintha a saját fia volna. Kamarov volt az első a tisztek közül, akit beszervezett. A legénység nagy buzgalommal teljesítette a parancsokat, öt perc múlva, kilencven méter mélységnél lelassult a hajó süllyedése, majd újabb tíz perc elteltével, pontosan száz méternél megállt.

– Jól van, hadnagy elvtárs. Átadom az irányítást. Csökkentsük a sebességet egyharmadra. A szonárkezelők figyeljék a passzív rendszereket – mondta Ramiusz, kifelé indulva

a vezérlőből, és intett Putyinnak, hogy kövesse; ezzel kezdetét vette az, amit olyan gondosan előkészített.

Ramiusz és Putyin a tiszti étkezőbe ment. A kapitány előreengedte a politikai tisztet, majd kulcsra zárta maguk mögött az ajtót. Az étkező tágasabb volt, mint más tengeralattjárókon. A konyha és a tisztek hálólhelyiségei fogták közre, falait hangszigetelt anyagból készítették, és az ajtó zárható volt, mert a tervezők tudták, hogy nem minden való a közmatrózok fülének, amiről a tisztek beszélnek. Az *Október* egész tisztikara elfért itt, bár legalább hárman közülük mindig szolgálatban voltak. Itt tartották azt a páncélszekrényt, amelyben a hajóra vonatkozó parancsokat őrizték, és nem a kapitány szobájában, mert ott könnyebben juthattak volna illetéktelen kezekbe. A kéttárcsás páncélszekrénynek két kombinációja volt, az egyik Ramiusznál, a másik Putyinnál. Ez az egész parancsbontás azonban alig-ha volt szükséges, hisz Putyin minden kétséget kizáróan ismerte már a rájuk bízott feladatot. Tulajdonképpen ismerte Ramiusz is, csak a részleteket nem. A kapitány az óráját a falra erősített kronométerhez igazította. Tizenöt percet kellett még várniuk. Putyin két csészébe teát töltött. A politikai tiszt udvariassága kellemetlenül érintette Ramiuszt.

– Két teljes hétre be vagyunk ide zárva – mondta a *zampolit*.

– Az amerikaiaknál két teljes hónapig is eltart egy manőver, Ivan. Persze az ő tengeralattjáróik sokkal kényelmesebbek.

Jóllehet a hajótest nagy terjedelmű volt, a légénységi szálláshelyek a gulágra emlékeztettek. A tizenöt tisztnek elfogadhatóan berendezett kabinok álltak rendelkezésére a hajó hátsó részében, a mintegy százfőnyi légénységi állomány priccei azonban a hajó különböző zugaiban és sarkai-

ban voltak összezsúfolva. Az *Október* méretei megtévesztően hatottak. A hajótest tömve volt rakétákkal, torpedókkal, nagy helyet foglalt el az atomreaktor és a hozzá tartozó kiszolgálóberendezések, valamint a dízelpóthajtómű is. A nikkel-kadmium elemek tárolása tízszer akkora helyet vett igénybe, mint az amerikai tengeralattjárókon. A hajó kezelése és karbantartása nehéz feladat elé állította a legénységet, annak ellenére, hogy az automatizálás mértékét tekintve a *Vörös Október* a szovjet hadiflotta legmodernebb tengeralattjárójának számított. Talán nem is lesz szüksége az embereknek megfelelő hálöhelyre, hiszen legfeljebb négy vagy hat órát alhatnak naponta. Ez jól jött Ramiusznak. A létszám felét újoncok tették ki, akik először voltak bevetésen, de a tapasztaltabbaknak sem volt átfogó képe a hajó működéséről. Ramiusz legénysége abban különbözött a nyugati hajók legénységétől, hogy itt minden a tizenegy *micsmanon* múlott, akiket arra neveltek, hogy tisztjeiknek feltétlenül engedelmessé legyenek. A tiszteket pedig Ramiusz gondosan megválogatta.

– Két hónapig akar egyfolytában úton lenni? – kérdezte Putyin.

– Dízelmeghajtású tengeralattjárón voltam már többször is. A hajónak a tengeren a helye, Ivan. A mi feladatunk az, hogy rettegéssel töltsük el az imperialisták szívét. Hogyan teljesíthetjük ezt a feladatot, ha állandóan a támaszponton lebzselünk? Másrészt viszont nem maradhatunk a tengeren két hétnél tovább, mert a legénység teljesen használhatatlanná válik. Ennyi idő után ezek a gyerekek már se látnak, se hallanak a fáradtságtól. – Ramiusz egyébként most pontosan erre számított.

– És mi lenne a megoldás? A kapitalista luxus? – kérdezte Putyin gúnyosan.

– Az igazi marxista objektíven szemléli a dolgokat, politikai tiszt elvtárs – vágott vissza Ramiusz olyan közhelylyel, amire Putyin nem felelhetett semmit. – Ha objektíven ítéljük meg a helyzetet, azt kell mondanunk, hogy minden, ami segít bennünket feladatunk végrehajtásában, jó, és minden, ami akadályoz, rossz. A nehézségek és megpróbáltatások inkább javára válnak mindannyiunknak, mint kárára. A tengeralattjárón végzett szolgálat már önmagában véve is megpróbáltatás, nem igaz?

– A maga számára nem, Marko – válaszolta Putyin széles vigyorral, és a csészeje fölé hajolt.

– Én tengerész vagyok, a legénység tagjai azonban nem, és a legtöbbször nem is lesz az. Parasztfiúk ezek, akiknek legfőbb vágyuk, hogy városba kerüljenek, és gyárban dolgozzanak. Változnak az idők, Ivan. Ezek a fiúk mások, mint mi voltunk.

– Ebben igaza van, kapitány – ismerte el Putyin. – Maga nagyon elégedetlen természetű. Azt hiszem, az ilyen emberek mozdítják előre a történelem kerekét.

Mind a ketten nagyon jól tudták, miért töltenek a szovjet tengeralattjárók olyan kevés időt vízen, a lehetségesnek alig tizenöt százalékát, és ennek semmi köze sem volt a kényelemhez meg a luxushoz. A *Vörös Október* huszonhat SS–N–20 Seahawk típusú rakétát hordozott, mindegyik nyolc, egyenként ötszáz kilotonna hatóerejű MIRV-ből – több robbanófejet különböző célokra irányító hordozóból – állt, és ez kétszáz város lerombolásához lett volna elég. A földi bázisú bombázórepülőök csak néhány óráig tudnak a levegőben maradni, utána vissza kell térniük a bázisra. A szárazföldi rakétatámaszpontokra, amelyek a kelet–nyugati irányban húzódó fő vasútvonalak mentén sorakoznak, felfegyverzett KGB-egységek vigyáznak. A rakétahordozó tengeralattjárókat azonban nem lehet a szá-

razföldről szemmel tartani. Mihelyt elhagyják a bázist, kikerülnek a katonai vezetés ellenőrzése alól.

Ennek a ténynek az ismeretében Marko már azon is csodálkozott, hogy a vezetés egyáltalában útra bocsátja őket néha, hiszen ehhez bizalomra van szükség. A szovjet tengeralattjárók mindenestre jóval ritkábban szálltak vízre, mint a nyugati flották hajói, és ilyenkor ment velük egy politikai tiszt is, akinek a jóváhagyása nélkül a kapitány semmiben sem dönthetett.

– Gondolja, Marko, hogy ezek a parasztgyerekek képesek lennének két hónapot egyhuzamban vízen tölteni?

– Mint tudja, szívesebben dolgozom olyan fiúkkal, akik csak a kiképzés alapjait kapták meg. Ezek még nincsenek elrontva, és a saját elképzeléseim szerint faragok belőlük tengerészt. Vagy ez személyi kultusznak számít?

Putyin cigarettára gyújtott, és nevetve válaszolt:

– Régebben tényleg mondtak magáról ilyesmit, az igazság azonban az, hogy magától lehet a legtöbbet tanulni, és a megbízhatósága is közismert.

Ez valóban így volt. Ramiusz keze alól már több száz tiszt került ki, és boldog volt az a tengeralattjáró-parancsnok, akinek jutott belőlük. Sajátos ellentmondás, hogy Ramiusz bizalmat tudott maga iránt kelteni, pedig súlyos fenntartásokkal viseltetett a rendszerrel szemben. Természetesen párttag volt, olyan embernek a fia, akit a párt hősként tisztelt, és akinek a temetésén a Politikai Bizottság három tagja vett részt. Putyin felemelte a mutatóujját.

– Kapitány elvtárs, magának a Haditengerészeti Akadémián volna a helye. Ott tudná a képességeit igazán kibontakoztatni a haza javára.

– Én tengerész vagyok, Ivan Jurjevics. Csak tengerész, és nem pedagógus. Az okos ember ismeri a saját korlátait.

– És megragadja a kínálkozó lehetőséget, tette hozzá gondolatban Ramiusz. A hajón levő tisztek közül valamennyi szolgált már alatta, három fiatal hadnagy kivételével, akik, ebben biztos lehetett, úgy fognak engedelmeskedni a parancsoknak, mint bármelyik zöldfűlű újonc. A hajóorvost sem ismerte még, de ő nem számított.

A kronométer négyet ütött.

Ramiusz felállt, és betárcsázta a maga háromelemű kombinációját. Ugyanezt tette Putyin is, és a kapitány kinyitotta a páncélszekrény kör alakú ajtaját. Egy barna boríték és négy darab könyv volt odabent, amelyek rejtjelkódot és célbemérő koordinátákat tartalmaztak. Ramiusz kivette a borítékot, és mielőtt újra leültek, bezárták a páncélszekrény ajtaját.

– Nos, Ivan, mit gondol, mi van a parancsban? – kérdezte Ramiusz teátrális mozdulattal.

– A feladatunk, kapitány elvtárs – válaszolta Putyin mosolyogva.

Ramiusz bólintott, feltörte a boríték viaszpecsétjét, és kiemelte a négyoldalas hadműveleti parancsot. Gyorsan átolvasta, nem volt benne semmi különös.

– Az tehát a feladatunk, hogy a térkép 54–90 jelzésű négyzetéig hatoljunk előre, itt kell találkozunk a *V. K. Konovalov* vadász-tengeralattjáróval, Tupoljev hajójával. Ismeri Viktor Tupoljevet? Nem? Ő kapta azt a feladatot, hogy megvédjen bennünket az imperialista betolakodóktól, és egy négynapos üldözési gyakorlatot kell végrehajtunk, amelyben neki el kell fognia bennünket... ha tud – nevette el magát Ramiusz. – Akik ezt a parancsot kiadták, nem gondoltak a mi új hajtóműrendszerünkre. A gyakorlat területileg az 54–90 jelzésű és az ezt körülvevő négyzetekre van behatárolva, ami némiképp megkönnyíti Viktor dolgát.

– Ugye nem segítünk neki, hogy megtaláljon bennünket?

– De nem ám! – horkant fel Ramiusz. – Még hogy segíteni! Viktor valamikor az én tanítványom volt. Az ellenség nem azért van, hogy segítsünk neki, még a hadgyakorlaton sem. Az imperialisták sem fognak segíteni neki. Tupoljevnek meg kell tanulnia a rakétahordozó tengeralattjáró felderítését. Komoly esélye van rá, hogy megtaláljon bennünket. A gyakorlat mindössze kilenc négyzetre, vagyis negyvenezer négyzetkilométerre terjed ki. Majd most meglátjuk, hogy mit tanult azóta, amióta együtt szolgáltunk. Maga persze akkor még nem volt velem. A *Szuszlovon* volt Viktor a beosztottam.

– Csalódást jelent magának ez a feladat?

– Nem, semmiképpen sem. Ez a négynapos gyakorlat a *Konovalov*val egész jó szórakozásnak ígérkezik. – Te senkiházi, gondolta Ramiusz, pontosan tudta előre, hogy mi lesz a parancsban, és Viktor Tupoljevet is ismered, te hazug fráter. Elérkezett a cselekvés ideje.

Putyin elnyomta a cigarettáját, kiitta a teáját, majd fölállt.

– Tehát ismét láthatom a mesterkapitányt munka közben, és tanúja lehetek, hogyan vezet az orránál fogva egy szegény balekot – mondta az ajtó felé fordulva. – Azt hiszem...

Ebben a pillanatban Ramiusz kirúgta alóla a lábát. Putyin hátraesett, Ramiusz rávetette magát, megragadta a politikai tiszt fejét, és a nyakát az asztal éles, fémmelel bevont szélének rántotta, a mellkasát pedig egyidejűleg lenyomta. Erre azonban már nem is volt szükség. A csontok hátorzongató recsenése jelezte, hogy Ivan Putyinnak vége, a hátgerinc a második nyakcsigolyánál kettétört.

A politikai tisztnek nem volt ideje rá, hogy védekezék. Megpróbált kiáltani, mondani valamit, de a szája tágra

nyílt és becsukódott anélkül, hogy egy hang elhagyta volna a torkát. Ez volt az utolsó lehelete. A kiáramló levegőt egy partra vetett hal szájmozdulatával próbálta lenyelni, de már nem sikerült. Aztán tágra nyílt szemmel Ramiuszra meredt. Nem volt a szemében sem fájdalom, sem egyéb érzés, csak meglepetés. A kapitány a padlóra fektette.

A haldokló szemében hirtelen fény villant, mintha egyszerre mindent megértett volna, azután kihunyt a tekintete. Ramiusz megtapogatta a pulzusát. Két perc elteltével teljesen megállt a szívverés. Amikor Ramiusz meggyőződött róla, hogy a politikai tiszt halott, megfogta a teáskannát, és kétszcésényi folyadékot a padlóra öntött, ügyelve rá, hogy néhány csepp a halott cipőjére is jusson. Ezután a holttestet az asztalra fektette, és hirtelen mozdulattal kivágta az ajtót.

– Dr. Petrov, azonnal az étkezőbe!

A hajó rendelője csak néhány lépésnyire volt, s az orvos pillanatokon belül ott termett Vaszilij Borogyinnal együtt, aki a vezérlőteremből jött rohanást.

– A tea kiömlött a padlóra, elcsúszott rajta! – mondta Ramiusz lihegve, és úgy tett, mintha szívmasszázst végezne Putyin mellkasán. – Nem tudtam elkapni, beverte a fejét az asztalba.

Petrov félretolta a kapitányt, felugrott az asztalra, és a test fölé térdelt. Feltépte az inget, majd megvizsgálta Putyin szemeit. A pupillák ki voltak tágulva, és merevek voltak. A doktor megtapogatta a fejet és a nyakat, majd lassan megcsóválta a fejét.

– Putyin elvtárs meghalt. Kitorpte a nyakát – mondta, és lefogta a *zampolit* szemét.

– Nem lehet! – kiáltotta Ramiusz. – Egy perccel ezelőtt még élt. – Zokogásban tört ki. – Én tehetek róla. Megpróbáltam elkapni, de nem sikerült. Mindenről én tehetek! – ki-

áltotta újra, hevesen megrázva a fejét, mintha ezzel akarna erőt venni a felindultságán. Az alakítás tökéletesre sikerült.

Petrov a parancsnok vállára tette a kezét.

– Baleset történt, kapitány elvtárs. Ilyesmi mindenkivel megeshet. Ön nem tehet róla, elvtárs, higgye el!

Ramiusz elfojtott magában egy káromkodást, majd úgy tett, mintha végre sikerült volna visszanyernie az önuralmát.

– Nem tud segíteni rajta? – kérdezte az orvostól.

Petrov megrázta a fejét.

– Még a Szovjetunió legkülönb klinikáján sem tudnának semmit sem tenni. Ahol a gerincagyat ilyen károsodás éri, ott nincs remény, a halál azonnal beáll... de minden fájdalom nélkül – tette hozzá vigasztaló hangon.

Ramiusz kihúzta magát, mély lélegzetet vett, és ünnepélyes arcot vágott.

– Putyin elvtárs rendíthetetlen hűséggel viseltetett a párt iránt, nagyszerű tiszt volt, és megbízható bajtárs. – A szeme sarkából látta, hogy Borogyin szája megrándul. – Elvtársak, folytatjuk utunkat. Dr. Petrov, kérem, gondoskodjék elhunyt bajtársunk holttestének befagyasztásáról. Ez szörnyű, tudom, de megérdemli, hogy katonai pompával temessék el, ha visszatérünk a kikötőbe.

– Értesítjük a főhadiszállást? – kérdezte Petrov.

– Nem tehetjük. Szigorúan tilos a rádiót működtetnünk.

– Ramiusz egy köteg hadműveleti parancsot halászott elő a zsebéből, de nem azokat, amelyeket Putyinnal együtt vett ki a páncélszekrényből. – Tessék, itt van, doktor elvtárs, harmadik oldal.

Petrov tágra nyílt szemmel olvasta az eléje tett szöveget.

– Szerintem is jelentést kellene tennünk a történekről, de a parancs világosan kimondja: „Merülés után szigorúan tilos bármely okból rádiójeleket adni.”

A doktor visszaadta a papírokat.

– Milyen kár – mondta. – Elhunyt bajtársunk igazán élvezte volna ezt a feladatot. De hát a parancs az parancs.

– Igen, a parancsot teljesíteni kell.

– Putyin sem tenne másképpen a helyünkben – ismer-
te el Petrov.

– Borogyin, maga a tanú: a szolgálati szabályzat előírásának megfelelően magamhoz veszem a politikai tiszt elvtárs rakéta-ellenőrzési kulcsát – mondta Ramiusz, majd lecsatolta a holttest nyakáról a láncra erősített kulcsot, és zsebre tette.

– Igenis, kapitány elvtárs, be fogom jegyezni a hajónaplóba – válaszolta Borogyin katonásan.

Borogyin odarendelte a szanitécet, és ketten hátravitték a holttestet az orvosi szobába, ahol egy cipzárás zsákot húztak rá. Utána a szanitéc néhány matróz segítségével a vezérlőtermen keresztül a hajó elülső részébe vitte, a rakétatárba. A hűtőkamra bejárata az alsó rakétafedélzeten volt. Két szakács helyet szorított az ételek között az egyik sarokban, és a katonák szertartásos mozdulattal letették a zsákot. Az orvosi szobában a doktor és Borogyin három példányban leltárt készített a halott személyes holmijáról, egy példányt a hajó egészségügyi kartotékja, egyet a hajónapló számára, a harmadikat pedig egy dobozba tették és gondosan elzárták az orvosi rendelőben.

A vezérlőbe visszatérve Ramiusz úgy rendelkezett, hogy a hajó kettő-kilenc-nulla fokba állva nyugat-északnyugati irányt vegyen föl. Az 54–90 jelzésű négyzet keletre volt.

A MÁSODIK NAP DECEMBER 4., SZOMBAT

A Vörös Október

A szovjet hadihajókon az a szokás, hogy a kapitány buzdító szavak kíséretében ismerteti a legénység-gel a hadműveleti parancsot, arra biztatva őket, hogy szovjet emberhez méltóan teljesítsék kötelességüket. Utána ki szokták tűzni a parancsot a hajó Lenin termének bejáratánál, hogy mindenki elolvashassa, és lelkesedést mérítsen belőle. A nagyobb felszíni hajókon azt a helyiséget hívják így, ahol politikai előadásokat tartanak a legénység-nek. A *Vörös Október*en egy kisebb fülke volt a Lenin terem a tisztí étkező szomszédságában. A helyiséget könyvtárnak is használták, a polcokon ideológiai kiadványok sorakoztak. Ramiusz az indulást követő napon tette közzé a hadparancsot. Ezzel egyidejűleg megtartotta a szokásos lelkesítő beszédet is, amiben nagy gyakorlata volt; tudta, hogy mit kell ilyenkor mondani. 8.00-kor, a reggeli szolgálatváltást követően lépett be a vezérlőközpontba, és a zsebéből néhány kartont vett elő.

– Elvtársak! – szólt bele a mikrofonba. – A kapitány szól hozzátok. Mindannyian tudjátok, hogy szeretett barátunk és elvtársunk, Ivan Jurjevics Putyin kapitány tragikus bal-eset következtében életét veszítette. A hadparancs nem en-

gedi meg, hogy értesítsük erről a főhadiszállást. Elvtársak, minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy méltónak bizonyuljunk bajtársunk, Ivan Jurjevics Putyin, a kiváló tengerész, a párt hű fia, a bátor katona emlékéhez.

Eltársak! Tisztek és matrózok! Olyan feladatot kaptunk a Vörös Zászló érdemrenddel kitüntetett Északi Flotta parancsnokságától, amely méltó a *Vörös Október*hez és legénységéhez. Elvtársak! Az a feladatunk, hogy bebizonyítsuk: a hajó új, néma hajtóműrendszerével szemben az ellenség tehetetlen. Nyugati irányban kell haladnunk, majd megkerülve az imperialista bábállam, Norvégia északi csücskét, délnyugatnak fordulunk, az Atlanti-óceán felé. Elhajózunk az imperialisták valamennyi szonárhálózata mellett, és nem fognak bennünket észrevenni. Az előttünk álló út be fogja bizonyítani, hogy milyen óriási hadászati jelentőséggel rendelkezik a *Vörös Október*. Küldetésünk egy nagyszabású hadgyakorlat részét képezi, amelynek keretében a saját hajóink is kutatni fognak utánunk, s amelynek célja, hogy zavart keltsen a felfuvalkodott imperialisták soraiban. A legfontosabb feladatunk az, hogy senki ne fedezzen fel bennünket. Olyan leckét adunk az amerikaiaknak a szovjet haditechnika fölényéről, amit nem fognak egyhamar elfelejteni. Végig délnyugati irányban haladva megközelítjük az amerikai partokat, faképnél hagyva legújabb és legjobb vadász-tengeralattjáróikat. Utunk célja a testvéri szocialista ország, Kuba, és a mi hajónk fog elsőnek kikötni azon a titkos atomtengeralattjáró-bázison, amelyet két éve építünk Kuba déli partjainál az imperialisták orra előtt. A flotta már útnak is indított készleteink feltöltésére egy hajót, amellyel ott fogunk találkozni.

Eltársak! Ha sikerül túljárnunk az imperialisták eszén, és eljutunk Kubába, márpedig el fogunk jutni, akkor tisztek

és matrózok egyaránt egy hét – egy teljes hét – szabadságot kapnak a kubai elvtársakkal való testvéri kapcsolatok ápolására. Én már jártam ezen a gyönyörű szigeten, és mondhatom, hogy mindaz, amit olvastatok róla, megfelel a valóságnak. Kuba valóságos paradicsom, pálmaligetekkel és lágyan simogató szellőkkel, ahol alkalmatok lesz szocialista elvtársi kapcsolatok kiépítésére. – Ezzel Ramiusz a nőkre célozott. – Hazatérni ugyanazon az úton fogunk, amelyen odafele megyünk. Ekkor már természetesen az imperialisták aljas hírszerzői és felderítő repülői is tudni fogják, hogy kik és mik vagyunk, de ez is egybevág a terveinkkel. A hazafelé vezető úton ugyanis újra el fogunk tűnni a szemük előtt. Így majd megtanulják az imperialisták, hogy a szovjet hadiflottával nem lehet tréfálni, mert akkor közelítjük meg a partjait, amikor akarjuk, és tisztelniük kell a Szovjetuniót! Elvtársak! A *Vörös Október* első útját még sokáig fogják emlegetni!

Ramiusz felnézett a papírjaiból. A központban szolgálatot teljesítő matrózok elégedetten vigyorogtak egymásra. Nem gyakran fordul elő, hogy egy szovjet hadihajó látogatást tesz külföldön, arra meg egyenesen nem volt példa, hogy egy tengeralattjáró idegen kikötőben kössön ki, még ha baráti országé is az. Továbbá az oroszok számára Kuba maga az egzotikus Tahiti, az ígéret földje, ahol selymes tengeri fövény és barna bőrű lányok várják az idegent. Ramiusznak más tapasztalatai voltak. Járt már Kubában, és össze tudta hasonlítani a valósággal mindazt, amit a szovjet lapok írtak a szigetországról.

Egy másik kartont vett a kezébe. Eddig tartottak a jó hírek, most következett a buzdítás.

– Elvtársak! Tisztek és matrózok! A ránk váró feladat nem könnyű, sikeres végrehajtásához minden erőnkre szükség lesz. Nem érintkezhetünk a külvilággal, szigorúan tilos

rádiójeleket adnunk. Mindent tökéletesen kell csinálnunk, jutalmat csak az kaphat, aki valóban megérdemli. Minden tisztnek és minden matróznak, a hajó parancsnokától kezdve a legfiatalabb újoncig, megvan a maga feladata, amit el kell végeznie, és jól kell elvégeznie. Ha az új szovjet emberhez méltóan, elvtársi szellemben dolgozunk együtt, munkánkat siker fogja koronázni. Fialat bajtársak, ti, akik először vagytok tengeren! EngedelmeskedjeteK fedélzet-mestereiteknek és altisztjeiteknek! Jegyezzétek meg jól, hogy mi a dolgotok, és végezzétek pontosan, megbízhatóan. Nincs olyan ember a hajón, akinek a munkája ne lenne fontos, és ne nehezedne a vállára komoly felelősség. Mindannyian felelősek vagyunk egymásért, egymás életéért. Tegyétek a dolgotokat, hajtsátok végre a parancsokat, és mire hazaérkezünk, igazi szovjet tengerésznek érezhetitek magatokat. Végeztem. – Ramiusz kikapcsolta a mikrofont, és a helyére tette. Nem volt rossz beszéd, állapította meg. Sikerült elhúzni a legénység szája előtt a mézesmadzagot, és nem volt túl hangos az ostorpattogatás sem.

A hajókönyhán egy altiszt ácsorgott egy darab kenyérral a kezében, és bizonytalan arckifejezéssel leste a rekeszfalra erősített hangszórót. Nem ilyen parancsról volt szó. Megváltoztak volna a tervek? A *micsmanja* fülig érő szájjal küldte a dolgára. Az egy hét kubai tartózkodás megmozgatta a fantáziáját. Sokat hallott már Kubáról és a kubai nőkről, de eddig nem sok reménye volt, hogy maga is eljut oda.

A vezérlőteremben Ramiusz elgondolkozva megjegyezte: – Vajon vannak-e amerikai tengeralattjárók a közelünkben?

– Tényleg, kapitány elvtárs – bólintott Borogyin másodosztályú kapitány, az ügyeletes tiszt. – Ne kapcsoljuk be a hernyót?

– Intézkedjék, Borogyin elvtárs – helyeselt Ramiusz.

– Motorokat leállítani! – rendelkezett Borogyin.

– Minden motort leállítani! – adta tovább a parancsot a kormányosmester *sztarsina* (altiszt), és a kapcsolótábla tárcsáját STOP jelzésre állította. A következő pillanatban a belső tárcsa átvette az utasítást, és néhány másodperc elteltével megszűnt a motorok tompa zúgása.

Borogyin felemelte a telefonkagylót, és a géptermet kapcsolta.

– Főgépész elvtárs, készüljenek fel a hernyó üzembe helyezésére!

Tulajdonképpen nem ez volt a hajó új hajtóműrendszerének a hivatalos neve. Nem is volt hivatalos neve, csak kódszáma. A *hernyó* becenév a hajó egyik tervezőjétől, egy fiatal mérnöktől származott. Sem Ramiusz, sem Borogyin nem tudta volna megmondani, hogy miért, de az elnevezés rajta ragadt a berendezésen.

– Készen vagyunk, Borogyin elvtárs – jelentette a főgépész egy perc múlva.

– Ajtókat elől és hátul kinyitni – adta ki Borogyin a következő parancsot.

Az ügyeletes *micsman* négy gombot nyomott meg a kapcsolótáblán. A felettük levő jelzőlámpák pirosról zöldre váltottak.

– Ajtók kinyitva, Borogyin elvtárs – jelentette a *micsman*.

– Hernyót üzembe helyezni! Sebességet tizenhárom csomóra növelni.

– Sebességet tizenhárom csomóra növelem – hangzott a gépész visszajelzése a telefonban.

A hajótest, amely néhány pillanatra teljesen elcsendesedett, most újfajta hangot adott ki. Ez a géphang mélyebb volt, és teljesen más, mint az előző. A reaktor által kibocsátott zaj elsősorban a hűtővizet cirkuláltató szivattyúktól

származott, de olyan halk volt, hogy szinte nem is lehetett hallani. A hernyó működéséhez viszonylag kevés energiára volt szükség. A sebességmérő mutatója, amely öt csomóra esett vissza, lassanként ismét fölfelé kezdett kúszni. A rakétatár előtti szűk helyen, amelyet legénységi szállásnak használtak, a közvetlen közletről érkező motorzúgás néhány pillanatra felriasztotta azokat, akik itt aludtak, de az emberek olyan fáradtak voltak az első, tengeren töltött naptól, hogy rögtön újra elaludtak.

– A hernyó szabályosan működik, kapitány elvtárs – jelentette Borogyin.

– Nagyszerű. Irány kettő-hat-nulla – rendelkezett a kapitány.

– Kettő-hat-nulla – ismételte meg a parancsot a kormányos, és balra fordította a kormánykereket.

A USS *Bremerton*

A *Vörös Októbertől* mintegy harminc mérfölddel északra keletre a *Bremerton* amerikai tengeralattjáró kettő-kettő-ötös irányban haladt, és éppen felmerülni készült az összetorlódott jég alól. 688-as osztályú vadász-tengeralattjáró volt, és felderítőúton járt a Kara-tengeren, amikor a Kola-félsziget térségébe irányították. Az orosz tengeralattjárónak eredetileg csak egy hét múlva kellett volna kifutnia, és az amerikai kapitány bosszankodott hírszerzésük újabb balfo-gása miatt. Ha a *Vörös Október* az eredeti tervek szerint indul, ők már ott lettek volna, hogy kövessék. Mindenesetre az amerikai szonárkezelők néhány perce felfedezték a *Vörös Októbert*, pedig tizennégy csomó sebességgel haladtak.

Wilson korvettkapitány felemelte a telefonkagylót.

– Milyen irányba tart? – kérdezte.

– Megszakadt a kapcsolat, uram. Néhány perccel ezelőtt leálltak a csavarjai, és nem indultak el újra. Keleti irányban észlelhető valami mozgás, de az más. A tengeralattjáró teljesen elnémult.

– Rendben. Valószínűleg kisebb sebességre kapcsol át. Közelebb megyünk hozzá. Nagyon figyeljen.

Wilson korvettkapitány a térképasztalhoz lépett, és a helyzetet mérlegelte. A két tiszt, akinek a feladata a követési útvonal kijelölése volt, a kapitányra nézett, és kíváncsian várta a véleményét.

– Én a helyében leereszkednék a mélybe, és lassan köröznék ezen a területen – mondta Wilson, egy kört rajzolva a térképen. – Menjünk közelebb. A sebességet öt csomóra csökkentjük, majd meglátjuk, hogy így fel tudjuk-e fogni a reaktoruk által kibocsátott hangokat. Sebességet öt csomóra csökkenteni! – fordult a fedélzeti tiszthez.

– Igenis, kapitány.

Szeveromorszk, Szovjetunió

A szeveromorszki központi postahivatal épületében a levélosztályozó mogorva arkifejezéssel figyelte a teherautó sofőrjét, amint az asztalra dobta a vászonzsákokat, és kiment az ajtón. Megint elkésett, állapította meg a hivatalnok, vagyis saját magához képest tulajdonképpen nem is késett el, hiszen az elmúlt öt évben egyszer sem volt képes pontosan érkezni ez az idióta. Szombat volt, és a postásnak semmi kedve sem volt dolgozni. Néhány évvel ezelőtt vezették be a Szovjetunióban a negyvenórás munkahetet, de ez sajnos nem vonatkozott az olyan fontos szolgáltatásokra, mint a postai kézbesítés. Szégyen, gyalázat, dühöngött magában a hivatalnok, otthon azonban hangosan is kimondta a véleményét, amikor vodka és uborka mellett a kollégáival kártyáztatott.

Felnyitotta a zsákot, és kirázta az asztalra a tartalmát. Egy halom kisebb levélzsák tornyosult előtte. Csak semmi sietőség, nyugtatta magát. Hónap eleje volt, és hetek álltak még rendelkezésére, hogy teljesítse a normát. A Szovjetunióban minden munkás az állam alkalmazottja, és a következő életbölcességhez tartja magát: amíg bennünket csak fizetgetnek, addig mi csak dolgoztatunk.

Az egyik kisebb levélcsomagot felbontva egy hivatalosnak látszó boríték akadt a kezébe, amely Moszkvába volt címezve, a haditengerészet politikai osztályának. A hivatalnok ráérősen végigtapogatta a borítékot. Valószínűleg Poljarnijból jött, gondolta, az öböl túlsó oldaláról, a tenger alattjáró-támaszpontról. Vajon mi lehet benne? – tette fel magának a kérdést, mint ahogy a postások a világ minden részén szívesen eljátszanak ezzel a gondolattal. Talán arról tesz valaki jelentést, hogy felkészültek az imperialistákkal való végső leszámolásra? Vagy azoknak a párttagoknak a névsora van a borítékban, akik nem fizetik rendszeren a tagdíjat? Vagy esetleg igénybejelentés újabb szállítmány vécepapírra? Ki tudja. Na persze, a tengerészek! Ők a sztárok. Még a tehénganéjtól büzlő falusi újoncok is olyan peckesen járnak-kelnek, mintha egyenesen a moszkvai pártközpontból szalajtották volna őket.

A hivatalnok hatvankét éves volt. A nagy honvédő háborút Konyev Első Ukrán Hadseregében harcolta végig egy páncélos egység tagjaként. Az aztán férfimunka volt! Tankkal rohamra indulni, majd leugrani a tankról, és üzni, hajtani a bujkáló németeket! A fasiszták ellen harcoló szovjet katonák nem ismertek lehetetlent. Ezek a mostaniak meg luxushajókon járják a tengereket, tele a gyomruk, és meleg ágy várja őket. A tankon egyetlen meleg alvóhely volt csak, a kipufogócső fölött, és meg kellett harcolni érte.

Elképesztő, hogy hova jutott a világ! Ezek a mostani tengereszek úgy viselkednek, mintha valamennyien cári hercegek volnának. Tonnaszámra firkálják a leveleket ide-oda, és még azt mondják, hogy dolgoznak. Ezek az elkényeztetett gyerekek nem ismerik az élet nehézségeit. És hogy kivételeznek velük! A leveleik elsőbbséget élveznek a postán, pedig folyton csak a lányoknak írnak, és neki azért kell itt ülnie szombaton, hogy ezeket a leveleket továbbítsa. Választ persze így sem kapnak két hétnél hamarabb. Régen bezeg minden másképp volt!

A postás hanyag mozdulattal megcélozta a Moszkvába továbbítandó leveleszsákot, ez azonban az asztal túlsó végén volt, úgyhogy a boríték célt tévesztett, és leesett a betonpadlóra. Nem tesz semmit, majd elmegy a másnapi postával. A postás nem nagyon izgatta magát, és már az esti hokimeccsen járt az esze, amely az évad legizgalmasabb mérkőzésének ígérkezett. A központi hadseregcsoporthoz csapata mérkőzött a repülőszökecskével, és a postás egy liter vodkában fogadott, hogy a repülőszökecskének győznie.

Morrow, Anglia

Megtévesztő az a kép, amelyet Halsey tengernagy hagyott magáról az utókorra. Az a törekvése, hogy mint népszerű hőst ünnepeltesse magát, valamint közismert erőszakossága megnehezítette az utána következő nemzedékeknek, hogy méltányolni tudják szellemi képességeit és politikai bölcsességét...” Jack Ryan elégedetlen homlokráncolással nézte a szöveget a komputer képernyőjén. Olyan volt, mint valami doktori disszertáció, azt pedig már írt. Arra gondolt, hogy törli az egészet a memórialemezről, de azután mégse tette. Arra a meggyőződésre jutott, hogy ez a stílus illik leginkább az

előző műfajához. Nem a legszerencsésebb ugyan, mégis alkalmas rá, hogy könyve mondanivalóját összefoglalja. Miért van az, hogy egy történelmi tanulmányban az előszót a legnehezebb megírni? – sóhajtott fel. Már három éve dolgozott William Halsey flottatengernagy életrajzán, amelynek *A tengerek hőse* címet adta. A csaknem kész kézirat hat floppy disken pihent.

– Papa! – nyitott be hozzá a kislánya.

– Hogy vagy, Sally?

– Köszönöm, jól.

Ryan felemelte és az ölébe ültette a gyereket, de vigyázott, hogy távol tartsa az Apple billentyűzetétől. Sallynek már nagy tapasztalata volt a komputeres játékokban és ismeretterjesztő programokban, ami azt a hitet ébresztette benne, hogy a papa komputereit is kezelni tudja. Egy alkalommal sikerült megsemmisítenie egy húszezer szó terjedelmű kéziratot. Az elfenekelés nem segített a dolgon.

A kislány apja vállára hajtotta a fejét.

– Nem látszol jókedvűnek, kislányom. Mi bánt? – kérdezte Ryan.

– Tudod, papa, közeledik a karácsony, és azt hiszem, hogy a Jézuska nem fog megtalálni bennünket. Nem ott lakunk, ahol tavaly.

– Ó, értem. Szóval attól félsz, hogy nem jön idén a Jézuska.

– I... igen.

– Miért nem mondtad ezt eddig? Persze hogy fog jönni. Megígérem.

– Becsszóra?

– Becsszóra.

Sally megcsókolta az apját, és kiszaladt a szobából, vissza a tévéhez. Ryan örült, hogy a kislány félbeszakította,

és emlékeztette, hogy néhány dolgot be kell szereznie Washingtonban. A komputerből előhívta a karácsonyi bevásárlások jegyzékét, és a gép egy billentyűnyomásra papírra tette a listát. Ryan leszakította a papírt, és tárcájába illesztette. Nem volt kedve dolgozni ezen a szombat délelőttön, úgy döntött, hogy inkább a gyerekeivel játszik. Végére is éppen elég soká lesz távol a jövő héten, amikor Washingtonba megy.

A V. K. Konovalov

A V. K. Konovalov szovjet tengeralattjáró háromcsomós sebességgel vánszorgott a Barents-tenger sárga homokfeneke fölött. Az 54–90 jelzésű térképnégyzet délnyugati sarkában lavírozott észak–déli irányban, és a *Vörös Októberre* várt, hogy elkezdjék az OKTÓBERI FAGY fedőnevű hadgyakorlatot. Viktor Alekszejevics Tupoljev másodosztályú kapitány lassú léptekkel róttá a köröket a periszkóp állványa körül a gyors kis vadász-tengeralattjáró vezérlőtermében. Azt remélte, hogy most majd kifoghat régi mesterén. Két évig szolgált Ramiusz alatt, szívesen emlékezett vissza erre a két évre, és bár kissé cinikus embernek tartotta volt parancsnokát, különösen ami a párttal kapcsolatos nézeteit illeti, szakmai tudását és rátermettségét minden fenntartás nélkül elismerte.

Tupoljev kapitány azonban nem volt rossz véleményrel saját magáról sem. Három éve volt már parancsnok, és a mester egyik legjobb tanítványának számított. Vadozatúj, *Alfa* osztályú hajójánál gyorsabb tengeralattjáró nem létezett az egész világon. Egy hónappal ezelőtt, mielőtt Ramiusz a *Vörös Október* bejárato útjának tanulságait próbálta levonni, Tupoljev és három tisztje lerepült délre, hogy tanulmányozzák a modellhajót, az új hajtómű pro-

totípusát. Harminckét méter hosszú volt, dízel-elektromos meghajtású, és a Kaszpi-tengeren őrizték egy fedett dokkban, gondosan óvva az imperialista kémek tekintetétől és a műholdak fényképezőlencséitől. Ramiusznak része volt a hernyó megtervezésében, és Tupoljev felismerte rajta a mester keze nyomát. Minden tökéletesnek és hibátlanak látszott. Vagyis mégsem. Tupoljev egy héten át követte a modellhajót a Kaszpi-tenger északi vizein, egy elektromos meghajtású csónakon, és az országban fellelhető legjobb passzív szonárberendezéssel keresett rajta valami hibát, amíg végre úgy gondolta, hogy sikerült találnia. Ez a hiba nem volt ugyan súlyos, de lehetett vele valamit kezdeni.

Tupoljev természetesen tudta, hogy nem mehet biztosra. Hiszen nemcsak a gépi berendezéssel kell megküzdenie, hanem az irányító kapitánnyal is. Jól ismerte a hadgyakorlat színteréül kijelölt területet. A víz hőmérséklete egyenletes, nem volt olyan meleg réteg, amely alatt egy tengeralattjáró elbújhatott volna. Folyótorkolat sem volt a közelben, ami a sótartalom egyenletes eloszlását megzavarta volna, és ez megkönnyítette a szonáros felderítést. A *Konovalovot* a legjobb szonárfelszereléssel látták el, amit a Szovjetunió valaha is előállított. A francia DUUV-23 rendszert másolták le, de javított kiadásban – legalábbis a gyártók szerint.

Tupoljev azt tervezte, hogy az amerikai taktikát utánozza, és lassú lavírozással várja be a *Vörös Októbert*, majd szorosan a nyomába szegődik, pontosan feljegyzni az irány- és sebességváltozás adatait, azután majd néhány hét múlva, amikor összehasonlítják a két hajónaplót, a mester kénytelen lesz elismerni, hogy ezúttal vesztett. Nagyon ráfér már, gondolta Tupoljev.

– Van valami újság? – kérdezte a mellette álló szonárost. Kezdett kissé ideges lenni. A türelem nem volt éppen erős oldala.

– Semmi, kapitány elvtárs. – A szonáros újra a *Rokoszovszkijra* irányította a készüléket. Az elmúlt néhány órában ezt a *Delta* osztályú rakétahordozó tengeralattjárót követték. – A barátunk még mindig ugyanott köröz. Talán azért jött ide, hogy megzavarjon bennünket. Talán Ramiusz kapitánynak sikerült elintéznie, hogy ideküldjék, hogy ezzel megnehezítse a dolgunkat.

Ez a gondolat megfordult Tupoljev fejében is.

– Lehet, de nem valószínű – válaszolta. – Ezt a hadgyakorlatot maga Korov tervezte meg. Lepecsételt hadműveleti parancsot kaptunk, és valószínűleg Marko is. Az viszont igaz, hogy Korov és Marko régi barátok. – Tupoljev rövid szünetet tartott, és megrázta a fejét. – Nem, Korov becsületes ember. Azt hiszem, hogy Ramiusz igyekszik a lehető leglassabban ideérni. Idegesíteni akar bennünket. A mi feladatunk az, hogy üldözzük őt, ő viszont mindent megtesz azért, hogy lerázzon bennünket. Valószínűleg megpróbálja a kijelölt területet olyan irányból megközelíteni, ahonnan nem várjuk, vagy azt a látszatot kelteni, mintha ez volna a szándéka. Maga nem ismeri Ramiuszt, hadnagy elvtárs. Résen kell lennünk, vén rókával van dolgunk. Még négy órát maradunk itt, és ha addig nem tűnik fel, átvágunk a négyzet délkeleti csücske felé, majd továbbmegyünk a középpont irányában. Igen, ez lesz a legjobb.

Tupoljev egy pillanatig sem remélte, hogy könnyű dolga lesz. Eddig még egyetlen tengeralattjáró-parancsnoknak sem sikerült kifognia Ramiuszon, és fűtötte a becsvágy, hogy ő legyen az első. A nehézségek csak fokozták eltökéltségét. Biztos volt benne, hogy egy vagy két év múlva már őt fogják a legjobb tengeralattjáró-kapitánynak tartani.